

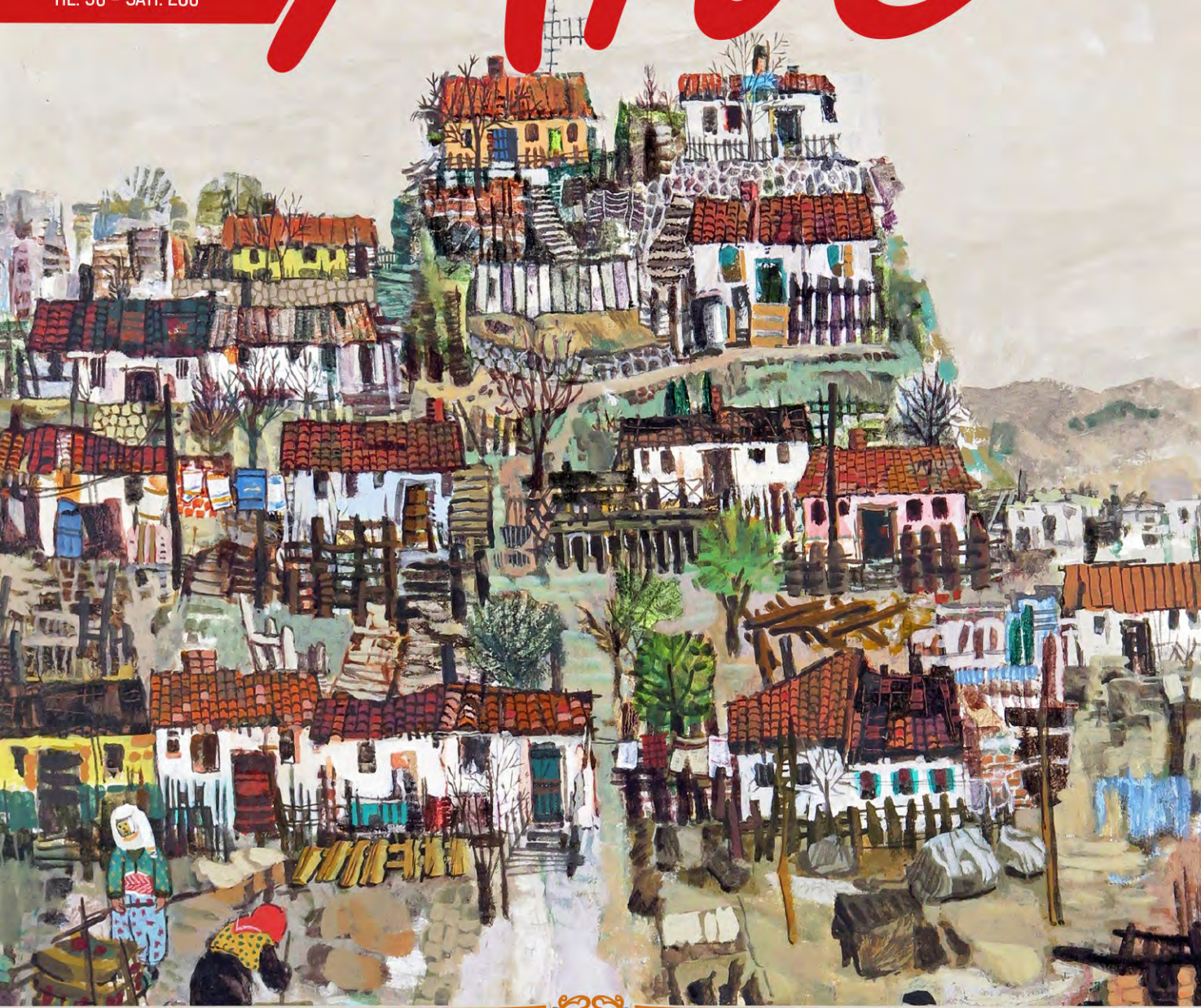
ISSN:2791-9617

somuncubaba

Dergisi'nin Eki'dir.

Aile

ŞUBAT 2024
YIL: 30 - SAYI: 280

Gelenek ve
Göreneklerimiz

2. Dönemde Ders
Çalışmayacak Çocuklar

Kardelen ve
Zemheri

© Sümeyye Büşra YILDIZ

© M. Emin KARABACAK

© H. İktil ABBASOĞLU

Mekki

Mekki (s.a.v)

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.)'in mübarek isimlerinden biri de "Mekki/Mekki" idi. Sırlar hazinesinin feyiz kaynağı, hacın sebebi ve bütün Müslümanların kiblegâhı olan Kâbe; yeryüzünde yapılmış olan ilk mukaddes mâbettir. Buna Beytullah ve Beyt-i Atik de denir. Kur'ân-ı Kerim'de; "İnsanlar için yeryüzünde kurulan ilk ev, Mekke'de bulunan mübarek ve âlemler için hidâyet kaynağı olan Kâbe'dir." (3/Âl-i İmran, 96) buyruluyor. Hz. Peygamber (s.a.v.), ashab-ı kiramdan Ebû Zer (ra.)'in sorularına cevap olarak yeryüzünde ilk inşa edilen mescidin "Mescid-i Haram", ikinci inşa edilenin "Mescid-i Aksâ" olduğunu ve bu ikisi arasında kırk yıl süre bulunduğunu beyan buyurmuştur. Yukarıdaki âyet ve hadis-i şerif, yeryüzünde yapılan ilk mescidin Kâbe olduğunu açıkça ortaya koyuyor. Kâbe-i Muazzama'nın inşa edilişi Kur'ân-ı Kerim'de şöyle anlatılır: "Bir zaman Biz, İbrahim'e Kâbe'nin yerini gösterip şöyle vahyettik: 'Bana hiçbir şeyi ortak koşma. Evim olan Kâbe'yi tavaf edenler, civarında oturanlar, rükû edenler ve secdeye varanlar için temizle.' (22/Hac, 26) Kâbe inşa edilirken Hz. İsmail çevreden taş taşır, Hz. İbrahim de Kâbe'nin duvarlarını öreri. Duvarlar yükselip yerden erişilmez olunca Hz. İsmail halen "Makam-ı İbrahim" adı ile ziyaret edilen taşı getirdi. Hz. İbrahim bu taşı iskele olarak kullandı. Ebû Kubey's Dağ'ından getirilen ve "Haceru'l-Esved/Siyah Taş" adı verilen taş da tavafa başlama yerine işaret olmak üzere, hâlen bulunduğu köşeye yerleştirildi. Mâbed'in duvarları yükselince Hz. İbrahim ve İsmail şöyle duâ ettiler: "Ey Rabb'imiz! Bunu bizden kabul buyur. Şüphesiz ki, Sen çok iyi işiten ve çok iyi bilensin. Rabb'imiz! İkimizi de sana teslim olan kıl. Soyumuzdan da Sana teslim olan bir ümmet meydana getir. Bize ibadetimizin yollarını göster. Tevbemizi kabul et. Şüphesiz Sen, tevbeleri çok kabul eden ve çok merhamet edensin. Ey Rabb'imiz! Soyumuzdan vücuda getireceğin İslâm ümmetine kendi içlerinden bir Peygamber gönder ki onlara Sen'in âyetlerini okusun; kitabını, hikmetini öğretsin, onları günahlardan temizlesin. Şüphesiz Sen, her şeye galipsin, hüküm ve hikmet sahibisin." (2/Bakara, 127-129) Hz. İbrahim'in duâsı kabul olmuş, Cenâb-ı Hak O'nun soyundan Hz. Muhammed (s.a.v.)'i son peygamber olarak göndermiştir. Hz. Peygamber (s.a.v.)'in bu duâyı kastederek; "Ben, babam İbrahim'in duâsına ve kardeşim İsa'nın müjdesine, annemin de rüyasına mazhar olmuşumdur." buyurduğu nakledilir.

Hz. Muhammed (s.a.v.)'in ümmeti olan Müslümanlar kutsal beyti, Allah'ın evini görebilmek, hac ziyaretinde bulunabilmek için hep gönülden duâ etmiş, sırların hazinesi olan Kâbe'ye olan hürmet ve iştiyakı yüzyıllardır sînelerinde saklamış, büyütmüş ve o aşk ile kibleye yönelip ibadet etmişlerdir.

Kültürel Değerlerimiz: Geleneklerimiz

Kültür, bir milletin kimliğini oluşturan ve taşıyan temel bir ögedir. Millet, sadece bugünkü bireylerden ibaret olmayan tarihî ve sosyolojik bir kategoridir. Millet, kültür aracılığıyla geçmişi, bugünü ve geleceği birbirine bağlar. Maddî ve manevî kültürün, geleneğin aktarımı, milletin temel işlevlerinden biridir. Bu aktarımı başaramayan bir topluluk, millet olma niteliğini kazanamaz. Kültür, geçmişten bugüne sürekli bir akış ve gelişim içerisinde. Kültür, bir kavram olmanın ötesinde, hayatın içinde somut bir olgudur. Kültür, müzede sergilenen bir "değer" değildir; bir kez üretilmiş ve aynı biçimde tekrar edilen olgulara indirgenemez. Kültürün gücü, canlılığı ve gündelik hayattaki etkisiyle ilişkilidir. Güçlü kültür, sürekli değişime adapte olabilen bir kültürdür. Hayatın değişimine ayak uyduramayan kültür unsurları, zaman içinde, yaşama şansını kaybeder.

Türk kültürü, geniş bir coğrafyada üretilmiş ve uzun bir tarih boyunca şekillenmiş bir hazine gibidir. Bu kültür, Sibiryâ'dan Balkanlar'a, Yemen'den Hindistan'a kadar uzanan geniş bir coğrafyada üretilmiş ve milletin hafızasında yaşamaktadır. Halk kültürü, kadim medeniyetin mirasıdır ve milletin geçmişini geleceğe bağlayan güçlü bir bağıdır. Türk kültürü, dünyada benzeri bulunmayan bir zenginlik, çeşitlilik ve renk skalasına sahiptir. Bu nedenle, millî kültürümüzün bilimsel yöntemlere bağlı olarak araştırılması büyük bir önem taşır.

Toplumlar, temel değerlerden, geleneklerden ve örf-âdetlerden güç alır. Bu değerlerin ve kültürün nesillere aktarıldığı en önemli sosyal kurum ise ailedir. Güçlü bir aileye sahip toplumlar, karşılaştıkları zorlukları aşmakta daha başarılı olurlar. Türk toplumu, sahip olduğu köklü gelenek ve değerler sayesinde, geçmiş iki yüzyılda karşılaştığı zorlukların üstesinden gelmiştir.

Türk aile yapısında, baba ailenin reisi olarak görülür ve anne ile eşit haklara sahiptir. Baba, aile düzenini korur ve aileyi temsil ederken, anne ailenin sorunlarıyla ilgilenir, anlaşmazlıkları çözer ve ailenin birliğini sağlar. Bu nedenle, anne ve baba arasında karşılıklı anlaşma ve sorumluluk paylaşımı önemlidir. Aile içindeki anlaşmazlıklar, çocukları veya büyük aileyi karıştırmadan çözülmelidir.

Aile içinde saygının ne anlama geldiğini anlamak için bazı örnekleri inceleyelim:

Büyükler geldiğinde ayağa kalkmak ve onlara yer vermek, isteklerini anlayışla karşılamak ve imkân dâhilinde yerine getirmek, büyükler konuşurken sözlerini kesmemek, küçükler konuşurken bir büyük gibi davranmak, ses tonunu yükseltmeden konuşmak, karşılıklı saygılı bir dil kullanmak, verilen hediyelere teşekkür etmek ve onları kullanmak, gerektiğinde akıl danışmak, aileyi ilgilendiren kararları aile bireyleriyle paylaşmak, saygısız ifadelerden kaçınmak ve argo kullanmamak, toplumsal adabı gözetmek, kapılardan önce büyükleri geçirmek ve merdivenlerde kadınlardan önce çıkmak, habersiz misafir getirmemek ve misafirken saygılı davranmak.

Bu sayede, aile içindeki iletişim ve saygı, toplumda daha sağlıklı bir yaşam için temel oluşturacaktır.

somuncubaba
Dergisi'nin Ekidir.
ISSN: 2791-9617

Aile Eki
Yıl: 9 Sayı: 106

Aile

ŞUBAT 2024 / YIL: 30 – SAYI: 280
Somuncu Baba Dergisi'nin Ücretsiz Ekidir.

İmtiyaz Sahibi ve Genel Yayın Yönetmeni
Dr. Kemal Demir

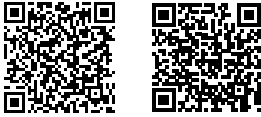
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
M. Hulüsi ERDEMİR

Yayın Editörleri
M. Nazmi DEĞİRMENÇİ
Hulusi KESKİNTEPE

Yayın Kurulu
Prof. Dr. Nihat ÖZTOPRAK, Prof. Dr. Ali YILMAZ
Prof. Dr. Sebahat DENİZ, Prof. Dr. Bilal KEMİKLİ
Prof. Dr. Abdullah KAHRAMAN,
Prof. Dr. Ali AKPINAR

Grafik Tasarım ve Uygulama
Es- Seyyid Osman Hulüsi Efendi Vakfı

Dergimizi, Web Sayfamız ve Mobil
Uygulamalarımız Üzerinden Okuyabilirsiniz:

Basım-Yayım-Dağıtım-Pazarlama
Çamlıca Basın Yayın Eğitim Sağlık Turizm
İnşaat San. ve Ticaret A. Ş
Zaviye Mah. Hacı Hulüsi Efendi Cad.
No: 89 (44700) Darende / MALATYA
Tel: (422) 615 15 00 Faks: (422) 615 28 79

04

► Sümeyye Büşra YILDIZ

Gelenek ve
Göreneklerimiz

14

► Nilüfer Zontul AKTAŞ

Kürsüyle Isınılan
Zamanlar

Babalık Kültürü

► Eşref BOLUKÇU

08

Hasta

► Ayşe Gül PINAR

16

18

Emine Büşra YÜKSEL
Geleneğin Değeri

24

Raziye SAĞLAM

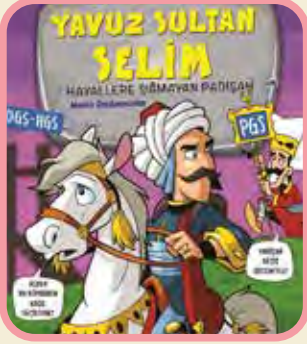
İstanbul Dedeâğaç
İskeçe

28

M. Emin KARABACAK

2. Dönemde Ders
Çalışmayacak Çocuklar

Yavuz Sultan Selim

Sait ÖZER

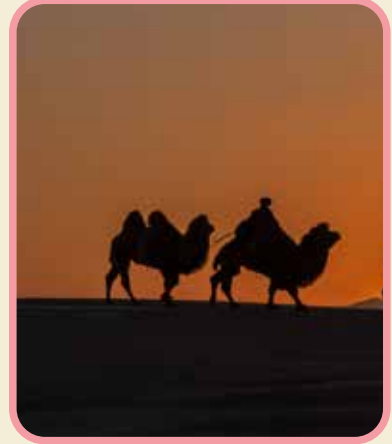
22

III. Ahmed'in Üç Hanım Kızı

Bengisu HAYAT

26

Berâ Bin Mâlik (r.a.)

N. Nida DURAN

31

GELENEK VE GÖRENEKLERİMİZ

► Sümeyye Büşra YILDIZ

“Örf ve âdetler, çok eski zamanlardan beri toplum içinde kabul görmüş yazısız kurallardır. Halk dilinde gelenek ve görenek olarak da bilinen bu kavramlar, yaşadığı toplumun özelliklerini yansıtır.”

Toplumu toplum yapan millî ve manevî değerlerdir. Gelenek ve görenekler bunların arasında yer alır. Gelenek ve göreneklerimiz insanın köklerini hatırlatır. Bunların uygulanması, bilinmesi duygusal olarak ayrı bir öneme sahiptir. Gelenek: Bir toplumda eskilerden kalmış olması ile saygın tutulup kuşaktan kuşağa aktarılan kültürel kalıntılar, alışkanlıklar, töreler ve davranışlardır. Görenek: İnsanların birbirine bakarak öğrendikleri ve daha sonra alışkanlık haline gelerek yaptıkları âdet, usûl, alışılmış tarz ve harekettir.

Gelenek ve görenekler, toplumların yaşantılarını önemli düzeyde etkiler. İnsanlar arasında bulunan tartışmaları azaltır, toplumsal ilişkileri kolaylaştırır ve insanlar arasında bulunan etkileşimleri artırır. Doğumdan ölüme, düğünlerden bayramlara, özel gün ve gecelere kadar hayatın her anında yapacaklarımız, geçmişimizden bizlere kalan özel ve güzel hasletlerdir.

Her mevsimin kendine ait hazırlıkları vardır. Mesela; kış gelmeden önce mahalle kültürünün getirdiği zenginlikle bir araya gelinerek -her gün bir aileye yapılacak şekilde- imece usulüyle yufka, salça, reçel, pekmez ve konserve yapılırken kışlık kızartmalık patates ve soğanlar ihmal edilmez. Ev ekonomisine katkıda bulunmak ve kış aylarında mutfak ihtiyaçlarını en aza indirmek için yapılır bu hazırlıklar. Bazı ürünler marmelat ve konserve, domatesler salça yapılarak değerlendirilir. Ayrıca kış mevsiminin uzun gecelerinde yapılan sohbetlerde yöreye ait yemekler de geceye renk katar.

Örf ve âdetler, çok eski zamanlardan beri toplum içinde kabul görmüş yazısız kurallardır. Halk dilinde gelenek ve görenek olarak da bilinen bu kavramlar, yaşadığı toplumun özelliklerini yansıtır. Toplumların yaşantıları-

“Örf ve âdetler, toplumların yaşantılarını, zevklerini, tutum ve davranış biçimlerini, türkülerini, giysilerini anlatır. Gelenek ve görenekler nerede nasıl davranılacağını belirler.”

nı, zevklerini, tutum ve davranış biçimlerini, türkülerini, giysilerini anlatır. Gelenek ve görenekler nerede nasıl davranılacağını belirler. O nedenle ilişkileri kolaylaştırır.

Kültürümüzü yaşatmak, gelenek, görenek, örf ve âdetlerimizi unutmamak, yeni ve genç kuşaklara aktarmak, milletini-kültürünü tanıtan ve sahip çıkan nesiller oluşturmak herkesin görevidir. Ama ne acı ki günümüzde gelenek ve göreneklerimiz unutulmaya yüz tutuyor. Batı'nın bize uymayan yaşantı, giyim kuşam, söz ve davranışlarına özenen bir nesil oluştu. Bizim onlara değil, onların bize özenmesi gerekir. Biz çok özel bir milletiz çünkü çok özel an'anelerimiz var. Bizim

hamurumuz saygı, sevgi, vefa ve şefkat ile yoğrulmuştur. Geçmişten günümüze düğün gelenekleri, yemek kültürü, oyunu ile gelenek ve göreneklerimiz bizim, çocuklarımızın, torunlarımızın ve neslimizin geleceğidir.

Sevgili gençlere birkaç sözümüz var: İnsanların yüzünü güldürmenin değeri inanın ki hiçbir şeyle ölçülemez. Ana, baba ve akraba ziyaretlerini asla ihmal etmeyin. Onların hayır dualarını alın. Kaybettiğinizde çok ararsınız, unutmayın. Arasanız da onları bir daha geri getiremezsiniz. Bir gün siz de yaşlanacaksınız, unutmayın. Bu hayatta ne ekiyorsa onu biçiyor insan.

Anadolu topraklarında insanımızın sofrası her zaman açıktır. Gelenek ve göreneklerimizimize göre, misafir her zaman önceliklidir. Bir lokma ekmek sevgi ve saygıyla bölüşülüp

yemekler komşulara verilir. Eskiden gönülümüz alçaktı, aile fertleri bir aradaydı, aynı kaptan yemek yedik, aynı tastan suyumuzu içerdik. Sevgi, saygı ve edep vardı; ağzımızın tadı yerindeydi. Aile düzenimiz bozuldu, eski sıcaklık kalmadı ve sevgiler sahte oldu. Ayrı kaplarda yemek yiyip ayrı taslardan su içer olduk. Büyüğümüzü tanımıyoruz, aynı evin içinde yaşayan ayrı insanlar olduk. Çocuklarımıza bizi biz yapan değerlerimizi aktaramadık. Toplum olarak bu büyük sorunun kaynağını hep birlikte çözüme kavuşturup gelenek ve göreneklerimizi yaşatmaya gayret gösterip çocuklarımıza ve gelecek nesillere aktarmak zorundayız.

HÜNNAP MEYVESİ

🎥 Nesibe AYDIN

Geleneksel Çin tıbbında kullanılan ve sağlık açısından birçok fayda sunan hünnap, Çin hurması veya kırmızı hurma olarak da bilinen bir bitkidir. Uykusuzluk sorunundan öksürüğe, bağışıklık sistemini güçlendirmekten kabızlığa kadar birçok hastalığın ve problemin tedavisinde kullanılan hünnap meyvesi lif, potasyum ve C vitamini içeriğiyle öne çıkar. Güçlü besin değeri sayesinde kişinin tok kalmasını sağlayan hünnap, aynı zamanda kilo verilmesine de yardımcı olur. Güney Asya'ya özgü bir bitki olan hünnap, Türkiye'de ise Batı ve Güney Anadolu'da yetiştirilir.

Hünnap meyvesinin 100 gr'lık besin değeri şöyledir:

Kalori; 79, yağ; 0,2 gr, kolesterol; 0 mg, sodyum; 3 mg, potasyum; 250 mg, karbonhidrat; 20 gr, protein; 1,2 gr, A vitamini; 40 IU, C vitamini; 69 mg, kalsiyum; 21 mg, magnezyum; 10 mg, demir; 0,5 mg.

Cüçlü besin değeri ve yüksek lif içeriğiyle öne çıkan hünnapın faydaları şu şekildedir:

- Hünnap kan basıncını düzenlemeye yardımcı eder.
- Lif içeriğiyle sindirimi düzenlemeye yardımcı ederek kabızlığa iyi gelir.
- Kolesterolü düşürür, kalp hastalıklarını önler.
- Hünnap meyvesi antioksidan, antiinflama-

tuvar/ödemi azaltan ve antibakteriyel özelliklere sahiptir.

- Hünnap, bağışıklığı güçlendirir ve kanser hücreleriyle savaşır.
- Mukus (Solunum yollarının, sindirim yollarının iç yüzeyini örten mukoza salgılanan maddedir.) oluşumunu azaltarak solunum yollarını temizler, solunum yollarını rahatlatır.
- Hünnap meyvesi uykusuzluğa iyi gelir.
- Kemik gücünü artırır.
- Dolaşım sistemini düzenler.
- Stres ve kaygıyı azaltır, zihin sakinliği sağlar.
- Tok tutma etkisiyle kilo verilmesine yardımcı olur.
- Hünnap aynı zamanda cilt tahrişlerini giderir.
- Kanın temizlenmesini sağlar.
- Kilo verilmesine yardımcı olur.

Hünnap bitkisi kuru, çiğ veya meyve olarak tüketilebileceği gibi kuru hünnaptan çay yapıp içilmesi de mümkündür. Ayrıca hünnap sirkesi suyu, hünnap meyvesi suyu da hünnapın kullanım formları arasında yer alır.

Fazlasının vücutta reaksiyon vermemesi adına meyvenin büyüklüğüne göre günde en az 1, en fazla 3 adet hünnap meyvesi yenmesi önerilir.

Hünnapın faydalarını görmek için aç karnına tüketilmesi tavsiye edilir.

BABALIK KÜLTÜRÜ

▶ Eşref BOLUKÇU

“Babanın sevgisi, şefkati, ilgisi ve yol gösterici yaklaşımı çocuk için çok önemlidir. Kültürümüzde baba, evin direği olarak kabul edilir. Baba; korumanın, kuşatıcılığın, bilginin, adaletin, hoşgörünün temsilcisidir.”

Baba ile ilgili, babalık ile ilgili yazıyor olmak, anneye ve anneliğe önem vermediğim gibi bir anlama gelmesin. Aile dergimizin bu sayısında baba, babalık ve babalar ile ilgili yazmaya çalışacağım. Bundan sonraki sayılarda da aynı konuya devam etmeyi düşünüyorum.

Dünyaya gözünü açan çocuk, önce annesiyle, annesinin kokusuyla, ten temasının vermiş olduğu sevgiyle tanışır. Daha sonra babasına aşına olmaya başlar. Babanın sevgisi, şefkati, ilgisi ve yol gösterici yaklaşımı çocuk için çok önemlidir. Kültürümüzde baba, evin direği olarak kabul edilir. Baba; korumanın, kuşatıcılığın, bilginin, adaletin, hoşgörünün temsilcisidir.

Bir erkeğin hayatındaki en önemli dönüm noktalarından birisi de baba olmasıdır. Artık yaşamı değişir, duyguları değişir, hayata bakışı değişir yeni babanın.

Kültür, tarih boyunca önceki nesiller tarafından yaşanan ve yeni toplum tarafından devralınan, geliştirilerek sonraki nesillere aktarılan bir mirastır.

Babalık da kültür tarafından şekillenmektedir. Elbette tüm toplumlar ve kültürler tarafından kabul edilen ortak babalık rolleri ve görevleri vardır.

Bizim toplumumuzda babalık, babalık rolleri, babalık algıları ve babalık anlayışları hakkında geniş bir bilgiye sahip olmak için deyim ve atasözlerimizi inceleyebiliriz. Deyim ve atasözleri de önceki nesillerden geliştirilerek gelen kültürümüzün birer parçasıdır.

Babacan: Cana yakın, güvenilir, temiz kalpli, samimi davranışlı.

Baba nasihatı: Hiçbir art niyet taşımadan verilen tavsiye. Bir insana ancak babası tara-

“Kültürümüz, babalara çok görev ve sorumluluk yüklemiştir. Bu görev ve sorumlulukların asıl sebebi, babanın çocuk için önemini ifade etmektedir.”

fından verilebilen öğüt. Tabii ki bu öğütler tecrübe ile kazanılmış yaşamışlıkların sonucudur.

Baba adam: Güvenilir, iyi kalpli, ağırbaşlı.

Babacan: Samimi, güvenilir, cana yakın.

Dert babası: Herkesin derdini çekinmeden, rahatlıkla anlattığı, çözüm yolu bulabilme umuduyla başvurduğu kimse.

Babayiğit: Güçlü, kuvvetli, korkusuz, cesur.

Babalık etmek: Şefkatli davranmak, yardım etmek, baba gibi davranmak.

Baba değil yaba: Çocuklarına karşı görev-

lerini yerine getirmeyen kimseler için söylenir.

Baba eder, oğlu öder: Babanın yaptığı olumsuz, kötü şeylerin sıkıntısı çocukları etkiler.

Baba oğluna bir bağ bağışlamış, oğul babaya bir salkım üzüm vermemiş: Babalar, çocukları için elinden geldiği kadar fedakârlık yaparlar. Ancak, bazı çocuklar babalarına küçük bir fedakârlıkta bile bulunmazlar.

Baba himmet, oğul hizmet: Babanın görevlerini tam olarak yerine getirmesi ve buna karşı çocukların da babalarına karşı görevlerini yerine getirmesini anlatan bir atasözüdür.

Babalık ve babaların görevleri ile ilgili çok sayıda atasözü ve deyim vardır. Bu atasözü ve deyimlere baktığımızda baba; tecrübe sahibi, sözü dinlenen, cana yakın, cesur, yönetici, fedakâr, otoriter, kuvvetli, sorumluluk sahibi, koruyup kollayan, dayanılıp güvenilen kişidir.

Kültürümüz, babalara çok görev ve sorumluluk yüklemiştir. Bu görev ve sorumlulukların asıl sebebi, babanın çocuk için önemini ifade etmektedir. Ancak, günümüzde babaların ve babalığın etkisi gittikçe azalmaktadır. Bu durumun birçok sebebi olabilir. Kanımca önemli bir sebebi de babaların üzerine düşen görevleri ve rollerinin gerektirdiği davranışları tam olarak yapmamasıdır. Babalığın önemi ve bu önemin neden azaldığı (aslında azalması gerektiği) ile ilgili yazılarımızı dergimizin önümüzdeki sayılarında okuyor olacaksınız inşallah...

Gerek kız gerekse erkek olsun, çocukların sağlıklı bir kimlik gelişimi için babaya ve babalık figürüne büyük ihtiyaçları vardır.

KIBİR KULA YAKIŞMIYOR

İster zengin ister fakir
Kibir kula yakışmıyor.
Kalbimizi kuşatan kir,
Kibir kula yakışmıyor.

Tevazudan ödün verme,
Büyükleşip ömür sürme,
İnsanları küçük görme
Kibir kula yakışmıyor.

Malın mülkün bir gün biter,
Ne ocak ne bacan tüter.
Övündüğün gayrı yeter
Kibir kula yakışmıyor.

Etme bu dünyaya meyil,
Gün tükenir, söner kandil.
Büyük ancak Allah'ı bil
Kibir kula yakışmıyor.

Haddini aşmadan yaşa,
Kınadığın gelir başa.
Mağrur olup gezme boşa
Kibir kula yakışmıyor.

Ahmet Sami BENLİ

KARDELEN VE ZEMHERİ

▶ H. İklil ABBASOĞLU

“En meşakkatli en zor günlerimizde yani eğer teşbih yapmak gerekirse ömrümüzün zemherisinde yüzümüze ayaz vururken, soğuk içimize işlerken kardelen açabilir insan. Zemheride kardelen açabilmek, meziyettendir. Baharda herkes çiçek açar, asıl mesele çetin bir kış gününde yani zorluk içerisindeyken kardelen olabilmektedir.”

Edebiyatımızda öyle kelimeler vardır ki çoğu sözcük aslında tek başınayken bile bir ritim ve ahenk içerisindedir. Sanki kulağımızda çalınan güzel bir ses, bir müzik gibidir. Bana kalırsa bahsi geçen bu kelimeler söylenişi açısından kusursuz güzelliğindedir. Zemheri kelimesi de bunlardan biridir. Sanki nereye koyarsak koyalım oraya yakışacak nitelikte bir kelimedir. Zaten öyle ki Türk edebiyatında birçok şair ve yazarımız eserlerinde bu kelimeye sıkça yer vermiştir. Ahmet Arif, bir şiirinde zemheri kelimesini şu şekilde kaleme almıştır:

*Art arda kaç zemheri,
Kurt uyur, kuş uyur, zindan uyurdu.
Dışarıda gürül gürül akan bir dünya...
Bir ben uyumadım,
Kaç leydim bahar,
Hasretinden prangalar eskittim.*

Ahmet Arif, şiirinin ilk dizesinde geçen zemheri kelimesiyle, kış, yani art arda geçirdiği kışları bizlere anlatmaktadır. Zemheri kelimesi Türk Dil Kurumuna göre, kara kış anlamına gelmektedir. Kökeni bakımından Arapça olan bu kelime, ilk olarak 'zamharîr' olarak kullanılıyordu. Farsçada kış manasına gelen 'zam' kelimesiyle, Arapçada uğuldayan manasına gelen 'harir' kelimelerinin birleşiminden oluşmuştur. Zemheri zamanı, tam olarak, kışın 22 Aralık ve 31 Ocak arasındaki, senenin en soğuk günleridir.

Kullanımı daha öncesinde sözlü olarak veya günlük hayatta yaygın olsa da yazılı olarak tarihte en eski kaynaklara baktığımızda zemheri kelimesi 1330 yılında Âşık Paşanın Carip-name adlı eserinde kullanılmıştır. Kelime eserde 'zemherir' olarak geçmektedir. Bu kaynak, kayıtlara geçmiş ve bu kelimenin kullanıldığı ilk yazılı kaynaktır.

"Baharda çiçek açmak âdetten, zemheride kardelen olmaksızın asaletten sayılır." diyor Mehmet Tekiner. Kardelenler genellikle soğuk kış aylarının sonunda karın altından çıkan ilk çiçeklerden biridir. Soğuğa, zorluğa rağmen çiçek açmak bir erdemdir. Hayatımızda da öyle olur ya, en meşakkatli en zor günlerimizde yani eğer teşbih yapmak gerekirse ömrümüzün zemherisinde yüzümüze ayaz vururken, soğuk içimize işlerken kardelen açabilir insan. Zemheride kardelen açabilmek, meziyettendir. Baharda herkes çiçek açar, asıl mesele çetin bir kış gününde yani zorluk içerisindeyken kardelen olabilmektedir. Kardelen, soğuk kış aylarında yani soğukta yeşeren bir çiçektir. Öyle değil mi ki kardelen olabilmemize vesile olan yegâne şey zemheri, yani çetin geçen zor günlerimizdir. Bizlere çiçek açtıran ve bizi yeşerten şey imtihanlarımızdır. Kardelen çiçeği donuk toprağı, kat kat buzu, karı aşıp gün yüzüne çıkmayı başaran zemheri çiçeğidir.

Dilerim ki bizler de aynı kış ortasında güneş bile iliklerine kadar üşürken, bütün güzelliğiyle açveren bir kardelen gibi, zemheri günlerinde o ayaza ve soğuğa rağmen en zorlu zamanlarımızda farz-ı misal bir çiçek gibi açalım, yeşerelim.

KÜRSÜYLE ISINILAN ZAMANLAR

▶ Nilüfer Zontul AKTAŞ

“Kürsünün sıcaklığını bedenimde ruhumda hissettim ben. Ve kürsünün muhabbete araç olduğunu gördüm. Çocukların sessiz sedasız oturup sığın da etkisiyle erkenden uykuya daldıklarını gördüm.”

Yıllar öncesi... Darendede...

Ve sonbahar gelirdi en zarif halıyla. Yeşile hissettirmeden, sarıya boyayarak. Teneke sobalar kurulurdu. Şimdiki sobalar gibi ısı kalıcı olmasa da... Minik bebeler, çocuklar ve yaşlılar vardı evlerde. Ne genişti aileler, evler... Hava ısını yitirdikçe insanlar farklı çözüm yolları bulmuşlardı.

Bunlardan biri idi kürsü. Dört ayaklı tahtadan yapılan kürsünün alt kısmında bir raf bulunurdu. Çocuklu olanlar oraya höllük koyardı. Hamuru mayalanması için de koyardı. Lakin daha çok yiyecek, çekirdek, kavurga gibi şeyler koyulurdu. Bir nevi fırın görevi görürdü orası. Misafirlere çayla ikram edilirdi. Dört ayaklı altı üstü tahta olan bu araç nelere kadirdi; bir bilseydiniz, yaşasaydınız keşke. Ne de sağlam ne de heybetliydi; kocamandı, hatırlıyorum.

Üzerine örtülen renkli dallı güllü yorgan insanların içini açardı. Şimdiki polar battaniyeleri dizimize aldığımızdaki huzurun kaç katını verirdi, ölçümü yok sanırım... Önce teneke sobalardan çıkan közlü ateş mangala alınırdu. İki kulplu mangal kürsünün altına yerleştirilirdi. Üzerine de yorgan örtülürdü. Tüm kusurları örtercesine serilirdi yorgan kürsüye. Baş tarafa büyükler olmak üzere, sıralanırdı aile eşrafı. Çocuklar aralara girmekten zevk duyarlardı. Çok uyumsuzdur başköşede, dedem ile babaannemin arasında. Geniş sofada akşamları kürsülü vakitler... Ne muhteşemdi...

Kürsünün rafına konulan eğlencelikler, sıcacık çıkarılıp çayla yenirdi. Ajans radyodan dinlenip mütalaa edilirdi. Akabinde evin büyükleri bir şeyler anlatır, sorardı. Bu; masal, hikâye, bilmece, ülke, başkent isimleri olabilirdi. İlgit ilgit yayılan sıcaklığın yüzleri pembeleştirdiği kürsü ortamı serbest kürsüye dönerdi. Bilinen bilgileri eğlenceye dönüştürerek paylaşmak, kültür akışının da en güzel imkânıydı. Unutmam müm-

kün değildi 5 Yumurta, Kem ile İyilik masalını. Defalarca dinlense bile usanılmayan hikâyeler, bilmeceler, rivayetler vs. O günleri yâd edip film şeridi gibi geçirerek gözlerimden döküldüler satırlara. Nostalji yüklü tozları savurarak.

“Kürsü” dedim. Neler hissettim... Ne anıları tazeledim... Fakat benim çocukluğumdan daha eski yıllarda, kürsünün kuruluğu biraz daha farklı ve ocağa benzer imiş. Toprak olan taban; çukur şeklinde tandır haline getirilirmiş. İçine köz yerleştirilirmiş. Soba yokken de ocak ateşinden kül getirilip konulmuş. Üstü küllendikçe deşilir, kor yenilenirmiş.

Ve Eşatma Teyze'yi anmadan geçer miyim? Rahmet dileyerek... Envai çeşit masal bilirmiş. Dinleyenlere keyif verirmiş hikâyeleri. Yeni bir dizi heyecanıyla dinlermiş babamlar onu. Ve “Her akşam gelse.” derlermiş. Kürsünün sıcaklığını bedenimde ve ruhumda hissettim ben. Ve kürsünün muhabbete araç olduğunu gördüm. Çocukların sessiz sedasız oturup sıcaklığın da etkisiyle erkenden uykuya daldıklarını gördüm. Ve sofa denen geniş salonlardı bizi birbirimize bağlayan. Kalabalığın rahmet olduğu, bereket olduğu yuvalardı onlar. Kürsünün etrafında idi bir zamanlar geniş aileler. Sobayla; kanepeler ve koltuklara dağıldık. Sonra hayatı kolaylaştıran sıcacık petekler geldi, odaları böldü. Odaları böldüyse de duvarlar keşke kalpleri bölmeseydi... İşte böyle... Sevgiyle kalın değerli hemşerilerim...

HASTA

▶ Ayşe Gül PINAR

“İki merhametli insanın arkasından dakikalarca ağladım. İkisi de birbirini hasta sanıyor, biri yaşlılıktan, biri çocuk akıyla hafızasını kaybetmiş sanıyor, ama birbirlerinin yaralarına ilaç oluyorlardı aslında. Ama hasta değil insandılar. Gerçek birer insan.”

Apartmana yeni taşınmıştım. Kış aylarında en büyük keyfim, birinci kattaki dairemde elime bir çay alıp karın yağışını ve sokağı seyretmekti.

Her sabah sokağa bakarken bir gün bir sokak çocuğunun apartmana rahatça girdiğini gördüm.

Apartmanın kapı kilit şifresini de bildiğini görünce, ters bir durum olup olmadığını anlamak için onu takip ettim.

Karşı komşum Necla Hanım'ın kapısını çalıp ellerinde çiçekler olduğu hâlde içeriye girdi.

Yarım saat sonra elinde kek, poğaçaya ve börek dolu bir çantayla dışarıya çıktığında, Necla Hanım, yüzü gözü kir toz içindeki çocuğun yanaklarını öpüp:

- Oğlum! Güzel gözlüm, yarın yine gel olur mu? Yoksa annen seni çok merak eder, deyip çocuğu yolcu ettiğinde şaşırılmıştım. Yanına gidip neler olduğunu sordum.

Tanışalı çok olmuştu Necla Hanım'la. Ve oğlunun uzun yıllar önce öldüğünü biliyordum. Çocuğun kim olduğunu sordum.

- Hastalıklı bir çocuk. Benim annem, babam kim diye sessiz sessiz ağlıyordu bir gün sokakta. Hafızasını kaybettiğini anladım. Kimi kimsesi yok zaar. Ben de bir oyun edeyim, dedim. Oğlum... Kuzum... Senin annen benim deyince bir sevindi ki sormayın.

Her sabah gelir. Annesi gibi rol yaparım ona. Sonra ellerini sıcak ısıtıp poğaçaya, börek verip gönderirim. Bizim beyin kızmayacağını bilsem, onunla da tanıştırap evlatlık bile alırdım inanırım. "Aman komşum, bu oyun aramızda kalsın!" dediğinde öyle takdir etmiştim ki komşumu içten içe...

Her sabah aynı çocuğun apartmandan girişine rastladım sonraki günlerde de. Hep ellerinde aynı çiçekleri görmüştüm. Bir gün çokça çalmıştı Necla Hanım'ın kapısını. Açmayınca bir telaşlandı, üzüldü ki sormayın. Kapıyı açıp ne olduğunu sordum.

- Abi, bu dairede oturan abla sanırım hafızasını kaybetmiş. Bir gün bana sokakta rastladı. Beni oğlu sandı. Ben de her sabah o üzülmeyin diye onu sevindirmek için gelirim buraya. Rol yaparım oğlu gibi. Kapıyı geç açtı da endişelendim. Bilseniz melek gibi kadındır. Çok endişeleniyorum onun için. Ağzımdan kaçırıp söyledim size. Lütfen bu oyundan bahsetmeyin ona, olur mu? Üzülün istemem, deyince gözlerimden yaşların süzülmesine mani olamadım.

O an Necla Hanım kapıyı açınca, çocuk bana dönüp, parmağını dudağına götürüp "Şşşt, aramızda." der gibi bir hareket yaptı. İki merhametli insanın arkasından dakikalarca ağladım. İkisi de birbirini hasta sanıyor; biri yaşlılıktan, biri çocuk akılla hafızasını kaybetmiş sanıyor, ama birbirlerinin yaralarına ilaç oluyorlardı aslında. Ama hasta değil, insandılar. Gerçek birer insan... Bu oyunu hiç bozmadım. Hâlâ her sabah iki güzel insanı nemli gözlerle izliyorum. Kendi acısını hissetmeden canlıdır. Ama başkasının acısını hisseden insandır.

GELENEĞİN DEĞERİ

▶ Emine Büşra YÜKSEL

“İslâm dini açısından bakıldığında eğer geleneğin inanç, ibadet ve ahlak esaslarına aykırı bir yönü yoksa makbul kabul edilir. Fıkıh usûlünde ise “örf” sekizinci sırada fer’i hüküm çıkarma kaynağıdır.”

GeleneK ve görenekler; toplumda asırlardır yapılagelen, toplumun çoğunluğu tarafından benimsendiği için kuşaktan kuşağa aktarılan, bireyleri psikolojik olarak uymaya zorlayan, uymayanı ayıplayan kültürel alışkanlıklar, bilgi, töre ve davranışlardır. Yaptırım gücünü artırmak için bazı yerlerde geleneğe dinî bir değer atfedildiği de görülmektedir. İslâm dini açısından bakıldığında ise eğer geleneğin inanç, ibadet ve ahlak esaslarına aykırı bir yönü yoksa makbul kabul edilir. Fıkıh usûlünde ise “örf” sekizinci sırada fer’î hüküm çıkarma kaynağıdır.

Gelenekler; aile hayatı, çocuğun doğumu, çocuğa isim konulması, erkek çocuğun sünnet ettirilmesi, eğitim öğretim süreçleri, gençlere meslek edindirme, kız isteme, söz, nişan, düğün etkinlikleri vb. durumlarda sıkça uygulanır. Beşerî ilişkilerde, ticari faaliyetlerde, hukukta, hatta devlet yönetiminde de geleneğin, teamüllerin önemli bir yeri vardır. Bir karar alınacağı zaman, yasal bir dayanak bulunamazsa teamüllere atıf yapılır. Bir anayasası olmayan İngiltere’de kanunların yerleşik örf'e göre çıkarıldığı bilinmektedir.

GeleneK ve görenekler, okullarda ders olarak okutulmaz. İnsanlar, bunları hayatın içinde görerek ve tecrübe ederek öğrenirler. Bir çocuk, toplumsal değerlere ters düşen bir hareketi sonucu ayıplandığını gördüğünde bunun yanlış olduğunu fark eder ve aynı şeyi bir daha yapmamaya özen gösterir. Evde aile büyükleri, okulda öğretmenler, sokakta toplumun olgun şahsiyetleri geleneğe aykırı davranan çocukları ve gençleri uyararak onları eğitirler.

Eskiden geleneklerin öğretilmesi ve yaşatılması hususunda toplumda bir anlayış birliği vardı. Bir çocuğun küfürlü konuştuğu, sigara içtiği, başkasına zarar

“Bir çocuk, toplumsal değerlere ters düşen bir hareketi sonucu ayıplandığını gördüğünde bunun yanlış olduğunu fark eder ve aynı şeyi bir daha yapmamaya özen gösterir.”

verdiği görüldüğünde komşu ve akrabalarından biri onu uyarır, hatta hafifçe cezalandırır. Günümüzde ise genç ebeveynler, böyle bir şeye izin vermemekte, çocuğuna başkasının müdahalesine engel olmaya çalışırken -farkında olmadan- yapılan yanlış da korumuş olmaktadır. Bu sebeple son zamanlarda gençlerde uygunsuz söz ve hareketler daha yaygın bir şekilde görülmektedir. Bu durum eğitimciler tarafından da ciddi bir problem olarak algılanmış olmalı ki ortaöğretimde okullara seçmeli adab-ı muâşeret dersleri konulmuştur.

Toplumsal değerlerin kendisini kabul ettirme gücüne dair veciz bir söz şöyledir: “Kimi okuyarak öğrenir kimi de başını duvarlara vura vura öğrenir.” Yani toplum, görgü-kural bilmeyen herkese değerlerini önce normal yollardan, hayatın akışı içinde öğretir; değerleri öğrenmek istemeyenleri ise ayıplayarak, dışlayarak, işten atarak, ceza kanunlarına aykırılık olması halinde de hapse atarak onu kontrol etmeye çalışır.

Bir üniversitemizde doktora yapan Somalili bir genç, kız kardeşini de bir iki yıl Kur’an kursunda okuması için Türkiye’ye getireceğini söylemişti. Ben de sizin ülkenizde Kur’an kursu yok mu? Kur’an her yerde öğrenilir, bunun için kardeşinizi neden buraya getirmek istiyorsunuz, diye sorduğumda elbette Kur’an kurslarımız var, binlerce hafızımız da var. Fakat buraya geldiğinde en azından sizin görgü kurallarınızı ve adab-ı

muaşereti öğrenir, demişti. Ben de bizde olup da sizde olmayan ne gibi görgü kuralları var diye sorduğumda “O kadar çok ki, hangi birini sayayım! Örneğin tramvayda bir genç, yaşlı birine yer veriyor.” demişti. Bize sıradan gelen, çok da farkında olmadığımız geleneksel bir değerimizi bir yabancıнын gözünden ya da biz yabancı bir ülkeye gittiğimizde daha net görebiliyoruz. Birkaç örnek vermek gerekirse şunlar söylenebilir:

Avrupa’da aile bağları bizdeki gibi güçlü değildir. Onlarda bizdeki gibi büyüğe saygı ve gençleri himaye etme ve destekleme anlayışı pek yoktur. Yaşlılar, huzurevine bırakılır, on sekiz yaşını doldurmuş gençlere de devlet ev verir ve maaş bağlar. Çocuklar büyüklerine ismiyle hitap ederler. Büyükler de on sekiz yaşına gelmiş çocuğuna artık evden gitmesini söylerler. Hastalara ve yaşlılara devlet görevlileri ya da kiliseye bağlı gönüllü ekipler bakarlar. Toplumsal dayanışma ve yardımlaşma oldukça zayıftır.

Doğu toplumlarında ise eğitimsizlik ve görgüsüzlükten kaynaklanan uygunsuz

hareketlere rastlanır. Temizliğe, oturma şekline, kişisel bakıma, beslenme alışkanlığına, konuşma adabına uymayan, bize tuhaf gelen fakat onlara göre normal sayılan birçok uygulama görmek mümkündür. Örneğin Uzak Doğu toplumlarında gaz kaçırmak ayıplanmaz, normal bir bedensel faaliyet olarak görülür. Gülme şekilleri hatta bize karşı gösterdikleri saygı ifadeleri ciddiyetsiz gelebilir. Bu durumlarda bizim, onları kendi toplumsal değerlerimize göre yargılayarak ayıplamamız doğru olmaz. Aksine, yabancı bir ülkeye gittiğimizde onların normlarına riayet etmemiz gerekir.

Toplumsal değerlere, gelenek ve göreneklere riayet etmek, bireye saygınlık kazandırır; millî birlik ve beraberliğe de önemli katkısı vardır. Bu sebeple yabancı filmlerin ve sosyal medyanın etkisinde kalarak kendi değerlerimizden uzaklaştığımızda tehlikeli bir yabancılaşma sürecine girmiş oluruz. Bir toplum değerleriyle ayakta kalır, güçlenir ve böylece millî kimliğini korur.

Yakariş

Muhteris ellere bırakma bizi
Ehl-i dile yârân eyle ya Rabbi
Dünyada ukbâda hiç yakma bizi
Habîbine ihvan eyle ya Rabbi

Günahın hududu gökleri aştı
Şeytan da insan da yolunu şaştı
Dünya çukurunda zulme bulaştı
Derdimize dermân eyle ya Rabbi

Sağımız solumuz hırsız dalkavuk
Şapkalar türedi düşünce kavuk
Çıktı çığırından adalet hukuk
Kullarını insan eyle ya Rabbi

Devletin çarkını kırdı siyaset
Acz içinde kaldı ulu riyaset
Milleti belâdan hemen halâs et
Ehl-i kibri duman eyle ya Rabbi

Görürsün her şeyi bilirsin bizi
Yeryüzü sanki bir isyan denizi
Sana gelen tek yol Habîb'in izi
Secdemizi nişân eyle ya Rabbi

Tutunacak tek dal duamız kaldı
Nefsimiz bizleri bizlerden aldı
Bu Kâfi âhını katına saldı
Mağfireti fermân eyle ya Rabbi

Ekrem KAFTAN

YAVUZ SULTAN SELİM

► Sait ÖZER

Yazar: Metin Özdamarlar

Yayınevi: Eğlenceli Bilgi

Yayın yeri ve yılı: İstanbul/2020

Sayfa sayısı: 144 Yaş aralığı: 14+

İşlenen konular: Cesaret, kararlılık, liyâkat, entrika, dine ve devlete hizmet...

Yavuz Sultan Selim, Osmanlı Devleti'nin dokuzuncu padişahıdır. Sultan II. Bayezid'in oğludur. 1470 yılında Amasya'da dünyaya geldi. Çocukluğunda en iyi hocalardan en üst düzey eğitimleri aldı. İlimde ve askerlikte çok iyi yetişti. Lider bir yapısı vardı. Çok zeki idi, meraklıydı ve öğrenmek için daima soru sorardı. Henüz on altı yaşında iken Trabzon valisi oldu. Bu, onun tecrübe kazanmasında ilk görevi idi zira Trabzon güvenlik açısından kritik bir yerde idi; Safevî Devleti'ne ve Gürcistan'a komşu idi. Yavuz, Trabzon'da kaldığı süre içerisinde sosyal hayat ile hep iç içe oldu. Çocuklarla vakit geçirdi, tüccarların sıkıntılarını dinledi, balıkçılarla sohbet etti.

Yavuz Sultan Selim, daha Trabzon'a adım atar atmaz ülkenin sınırlarını genişletmek ve kendi otoritesini güçlendirmek için etkin bir politika izledi. Onun bu başarıları, kendisine rakip olanların ona karşı olumsuz tavır takınmalarına sebep oldu.

Yavuz'un kendisinden büyük -Ahmet ve Korkut adında- iki kardeşi daha vardı. Onlar da Yavuz gibi tahtın vârisleri ve talipleri idi. Üst yönetim Şehzade Ahmet'in padişahlığını isterken yeniçeriler Yavuz'u istiyordu. Kardeşler arasında amansız taht mücadeleleri yaşandı ve sonunda II. Bayezid'in tahttan çekilmesiyle Yavuz Sultan Selim padişah oldu.

Yavuz, tahta çıkınca ilk seferini Doğu'ya yaptı. 1514'te Şah İsmail'e karşı Çaldıran Savaşı'nı kazandı.

Yavuz'un Doğu'ya yaptığı bir diğer mühim sefer de Mısır üzerine oldu. 1516 Mercidabık ve 1517 Ridaniye Savaşları ile Mısır, Memluklerden alındı ve padişah 1517'de muhteşem bir törenle Kahire'ye girdi. Onun emriyle şehir süslendi ve şenlikler yapıldı. Yavuz burada bol bol sadaka dağıttı. Mısır'ın alınmasıyla birlikte Memluklerin elindeki Mekke ve Me-

dine de Osmanlı egemenliğine girmiş oldu. Mısır seferinin çok önemli sonuçları oldu. Bunlardan bazıları şunlardır: Memluk Devleti tarihe karıştı. Baharat Yolu Osmanlı himayesine girdi. Osmanlı toprakları üç kat daha arttı. Halifelik Osmanlı'ya geçti.

Mısır'ın alınmasından sonra burada sekiz ay kadar kalan Yavuz daha sonra İstanbul'a döndü. Tarihler 1518'i gösteriyordu. Yavuz'un bu başarılarıyla Osmanlı hazinesi ağzına kadar doldu.

Bu yoğun tempoda dinlenmeye vakit bulamayan Yavuz'un bir başka uğraşı da kitaplarıydı. Kitap okumayı çok seven Yavuz, bu yüzden çoğu gece uykusuz kalıyordu. Yeni fetihlerin hemen ardından, fethedilen yerlerin kütüphanelerindeki kitapların listesini isterdi. Bu kitapları zevkle okur, beğendiklerini şahsî kitaplığı için ayırırdı. Hatta sefere giderken yanında mutlaka seyyar bir kütüphane taşırdı. Her fânî gibi onun da ömrü nihayete erdi ve 1520 yılında hayata gözlerini yumdu.

Bu uzun biyografi ve çok daha fazlası, sizlere tanıtmaya çalıştığımız eserde yer alıyor. Giriş ve kaynakçayla birlikte yirmi başlık altında Yavuz Sultan Selim'in hayatını takip ediyoruz. Yazar, ders kitaplarının monoton anlatımının dışında, oldukça hareketli ve akıcı bir üslûp kullanmış. Kitaptaki karikatürler, okurken gülümsememizi sağlıyor. Eser tarihi bir kaynak olmanın yanı sıra, eğlenceli bir biyografi şeklinde hazırlanmış. Yazarın önceki bu tarz kitaplarını da bildiğimizden bize yabancı gelmedi. Tarihi seven ancak kitap okumayı pek de sevmeyenlere hitap eden bir çalışma olduğunu söyleyebiliriz. Özellikle öğrencilerin istifade edebileceği kaynak kitaplardan biri olmuş Yavuz Sultan Selim. Daha ne diyelim? Yazarın ve kitabın bu haliyle bizlere ulaşmasında emeği geçen herkesin eline sağlık...

İSTANBUL DEDEAĞAÇ İSKEÇE

▶ Raziye SAĞLAM

“Balkanlarda yıkılan, tahrif edilen ya da dönüştürülen (camilerin kiliselere dönüştürülmesi) birçok Osmanlı eseri gibi bunu da Yunanistan Hükümeti yıkmaya çalışmış ama halkın mücadelesiyle başarılı olamamış.”

Geçtiğimiz günlerde bir hafta sonu ablam ve iki kızıyla Yunanistan'a gittik. Yeni yerler görüp farklı kültürlerden insanları tanımak hep ilgimi çekmiştir. Arabayla ilk kez yurt dışına çıkmanın biraz heyecanı vardı üzerimizde. İpsala sınır kapısından geçerek ilk durağımız Dedeğaç'a ulaştık. Dedeğaç, görüntü itibarıyla Ege'de bir sahil kasabasına benziyor. Bir geceliğine kiraladığımız ev 2+1'di ve oldukça sevimliydi. Türk lirası olarak gecelik kirası 3000 TL'ye denk geldi. Para birimi olarak Euro kullanıldığından gerek çarşısında gerek restoranlarda her şeyi 32 ile çarpmak haliyle biraz pahalı geldi. Sahilde çok sayıda restoran var ve bunların çoğunluğu balık restoranı. Sahilde bir de Sultan II. Abdülhamid Han'ın 1880 yılında yaptırdığı bir deniz feneri var ve halen aktif olarak kullanılıyor.

Dedeğaç'tan sonra ikinci durağımız İskeçe oldu. İskeçe Dedeğaç'a arabayla bir saat mesafede. Yol boyunca belirli aralıklarla bir cami ve etrafında evlerden oluşan Türk köylerini görmek çok güzeldi. Tarihî kaynaklarda kuruluşu MÖ 879'a kadar uzanan İskeçe, 26 Eylül 1371 tarihinde Çirmen Zafere'yle Osmanlı hâkimiyetine geçmiş ve oraları Türkleştirmek adına Anadolu ve Konya'dan birçok Türk aile getirilerek buralara yerleştirilmiştir. İskeçe'de Türk nüfusu yoğunluktadır fakat kaynaklar, 1920 yılında halk oylamasıyla Yunanistan'a bağlandığını yazar.

İskeçe'de meydana büyük bir saat kulesi vardı. Gelen turistlerin önünde mutlaka fotoğraf çektiği bu kuleyi 1870 yılında, şehrin köklü ailelerinden birine mensup Hacı Emin Ağa yaptırmış ve kitabesinde de bu bilgi belirtilmiş. Ancak Balkanlarda yıkılan, tahrip edilen ya da dönüştürülen (camilerin kiliselere dönüştürülmesi) birçok Osmanlı eseri gibi bunu da Yunanistan Hükûmeti yıkmaya

çalışmış ama halkın mücadelesi sonucu başarılı olamamış. Ancak kitabesi parçalanarak sökülüştür.

İskeçe sokaklarında gezerken ve alışveriş yerlerinde Türkçe konuşan insanlarla karşılaşmak çok güzeldi. Zaten öteden beri Balkanlardaki Türkler, ecdadın oraları yönetirken gösterdiği incelik ve adaleti hatırlatır bize ve onlara ayrı bir sevgi duyarız.

İki günlük gibi görünse de aslında 24 saatlik bir Yunanistan gezisinden sonra, üçüncü durağımız olarak Edirne'ye geçtik. Edirne izlenimlerimi bir dahaki yazımda paylaşacağımı belirterek şunu söylemek isterim ki bu yazıyı kaleme alırken İsrail'in Gazze'yi işgal ve eşi görülmez soykırımının 88. günündeydik. Bir söz vardır: "Gülüyorum, oynuyorum; eski yâr aklımdan çıkmıyor." Sevdiklerimizle birlikte gezip yeni yerler görmek şahaneydi ama gönlümüzün bir tarafı hep kırık ve acıyla dolu olarak dualarımızda yine hep Filistin vardı. Allah onların ve tüm mazlumların yardımcısı olsun.

III. AHMED'İN İKİ HANIM KIZI KÜÇÜK AYŞE SULTAN

► Bengisu HAYAT

Küçük Ayşe Sultan

Annesi, Emine Kadın'dır. Sultan III. Mustafa'nın kız kardeşidir. Aynı devirde yaşayan Sultan II. Mustafa'nın aynı isimdeki kızından ayırt etmek için kendisine Küçük Ayşe Sultan denmiştir. Doğum tarihi muhtemelen 1715'tir. Babası III. Ahmed, onu 4 Ekim 1728 tarihinde Kunduracızade İstanbullu Mehmed Paşa ile evlendirdi. Halep valiliğinin ardından sadrazam olan eşinin 1737 yılında vefat etmesi üzerine ilk evliliği sona erdi. 1740'ta Sadrazam Topal Osman Paşa'nın oğlu Ahmed Râ-tıp Paşa ile ikinci izdivacını gerçekleştirdi. Kocasını düğünden 3 sene sonra kaptan-ı deryalığa getirildi; lakin ertesi yıl azledildi. 1758'de Hatip Paşa'nın dar-ı bekaya irtihal etmesiyle, Ayşe Sultan ikinci kez dul kaldı. Aynı yıl Sultan III. Mustafa, kız kardeşini eski çuhadar ve mutemet Tırhala Sancakbeyi, Vezir Silahdar Mehmed Paşa ile evlendirmek için harekete geçti. Mehmed Paşa, bir adamını vekâleten İstanbul'a yolladı ve Ayşe Sultan ile nikâhını kıydırdı. Bilahare kendisi de Dersaadet'e geldi ve düğüne iştirak etti. Düğün merasimi, 16 Ocak 1758 tarihinde Hekimbaşı Saray'ında tertiplendi. Silahdar Mehmed Paşa çeşitli vazifelerde bulunduktan sonra, Sultan III. Mustafa tarafından 1770 yılında sadrazamlığa getirildi. Ayşe Sultan, 1776 yılında baki âleme göç etti. Cenazesi, Yeni Cami haziresindeki Hatice Turhan Sultan Türbesi'ne defnedildi. Rukiye adında bir kızının olduğu nakledilmektedir. Birçok hanım sultan gibi, hayır ve hasenatta bulunmayı severdi. Fakir fukara, garip gurebaya yardım maksadıyla İstanbul ve taşrada vakıflar, aşevleri, fırınlar ve dükkânlar açtırdı; buralara külliyetli bağışlarda bulundu. 1742'de Konya'da bir çeşme, aşevi ve kütüphane vücuda getirtti. 1753'te İstanbul'da bir okul ve hastane inşa ettirdiği, 1758'de yine İstanbul'da bir çeşme inşa ettirdiği de rivayet edilmektedir.

Saliha Sultan

21 Mart 1715'te dünyaya geldi. Osmanlı sarayındaki âdet gereğince erken yaşlarda evlilik hayatına adım attı. Babası tarafından 1728'de Deli Hüseyin Paşa'nın oğlu Revan Muhafızı Vezir Sarı Mustafa Paşa ile evlendirildi. Sarı Mustafa Paşa'nın 1731'de ölmesiyle ilk evliliği bitti. Uzun bir aranın ardından, 1740'ta, babası III. Ahmed'in yerine tahta çıkan I. Mahmud tarafından Abdi Paşazade Ali Paşa ile ikinci izdivacını gerçekleştirdi. Bu evliliği de ilki gibi kısa vadeli oldu; çünkü kocası Ali Paşa, İran seraskeri iken 1744'te vefat etti. Kardeşi III. Mustafa padişah olunca bekâr olan tüm kız kardeşlerini evlendirme yoluna gitti. Saliha Sultan'ı da 1758 yılında Sadrazam Ragıp Paşa ile evlendirdi. Ragıp Paşa, 6 sene 3 ay sadrazam olarak devlete hizmet etti. İzdivaçtan beş yıl sonra eşi Ragıp Paşa'yı kaybetmesiyle üçüncü kez dul kaldı. Bir yıl sonra Padişah III. Mustafa'nın talebiyle, eski yeniçeri ağaları ve kaptan-ı deryalarından olan Vezir Mehmed Paşa ile dördüncü izdivacına, evet dedi. 1771'de Mehmed Paşa'nın da vefat etmesiyle son kez dul kaldı. Bir daha da kimseyle evlenmedi. Zaten kendisi de bundan sekiz yıl sonra, 1778 yılının Ekim ayında dünyadan ayrıldı. Fani bedeni, Eyüp el-Ensari Türbesi kapısına, şadırvan avlusuna gömüldü. Kabri, 1897 Dömeke Savaşı kahramanı Ethem Paşa'nın kabrinin sağ tarafındadır. Lahdi, şekil yönünden emsalsiz olup, yekpare mermerden oyularak meydana getirilmiştir. Mallarının bir kısmı vefatını müteakip satılarak borçlarını kapatmak için kullanıldı. Kalanları da hazineye aktarıldı. Bir erkek, üç kız çocuğu sahibi olduğu kayıtlarda geçmektedir. Bunlardan, Ahmed'i 1736'da kaybetti. Kızı Ayşe Sultan'ı da küçük yaşlarda, 1753/54'te yitirdi. Diğer kızları da genç yaşlarında fani hayattan koştular.

2. DÖNEMDE DERS ÇALIŞMAYACAK ÇOCUKLAR

🎥 M. Emin KARABACAK

“Anne babaların sürekli ders çalış demeleri, çocukları derslere karşı soğutur. Anne babaların iyi niyetli olarak ders çalışma konusunda yaptıkları uyarılar, okul döneminde olduğu gibi, sınavlara hazırlıkta da çocukları ilgisiz yapacaktır.”

Toplumumuzda genel olarak çocuklar, sorumluluk duygusu gelişmiş bireyler olarak değil de bağımlı kişiler olarak yetiştirilmektedir. Bunun sonucunda çocuklar, bağımlı kişiliğe bağlı olarak, sorumluluk almaktan korkan, kendi ayakları üzerinde duramayan, kendi kararlarını veremeyen çocuklar olarak karşımıza çıkmaktadırlar.

Anne babalar çocuklarının her şeylerine o kadar çok müdahale ediyorlar ki giyeceği ayakkabıdan tutun da seçeceği mesleğe kadar her şeylerine karışmaktadırlar. Hatta çocukların ne zaman, nerede ve nasıl ders çalışacaklarına dahi anne babalar karar vermek istemektedirler. Karar vermeyi bir adım daha ileri götürmek isteyen bazı anne babalar, ellerinden gelse ve müsaade edilse, çocuklar adına çocukların derslerine çalışıp sınavlarına dahi girmek isteyeceklerdir. El bebek gül bebek büyütülüp her şeyleri anne babaları tarafından düşünülüp yapılan bu çocuklar, sorumluluk duygusu geliştiremeyeceklerinden kendilerine güvenmeyi de öğrenemeyeceklerdir. Eskiden çocuklar düşe kalka büyür ve ayağa kalkmasını da bilirlerdi. Sorumluluklar küçük yaştan itibaren verilir, kendilerine güvenleri de verilen sorumluluk oranında gelişirdi.

Bir bayram günü köyde yeğenin evinde yattığı misafir olmuştu. Sabah kahvaltıda oturduğumuz sırada yeğenin 3, 7 ve 11 yaşlarındaki üç çocuğu da üst başlarını giymiş halde geldiler. Yeğenin onları giydirmediklerini biliyorum. Yeğene sorduğumda “Büyükler kendileri giyinirler, küçüğü de ağabeyleri giydirirler.” dedi. Çocuklarda yardımlaşmanın ve sorumluluğun en güzel örneğini sergiliyorlardı. Cünümüzde teknolojinin insan hayatına kattığı kolaylıkları ve ailelerdeki çocuk sayılarını da düşündüğümüz zaman anne babaların çocukların yetiştirilip eğitilmesi konusunda daha fazla

zamanları olduğunu düşünüyorum. Anne babalar, çocuk sayısının azlığı ve teknolojik imkânları çocuk eğitiminde bir fırsat olarak değil de şımartma olarak değerlendirmektedirler. Bunun için de çocukları el bebek gül bebek olarak büyütmektedirler.

Şimdiki çocuklar; ana kucagından inmeden örümceklere, çocuk arabalarına bindirilmektedirler. Yani bu çocuklar, ayağa kalkmasını öğrenebilmeleri için düşe kalka büyümeleri gerekirken düşmeden büyümektedirler. Düşe kalka büyümeyen bu çocuklar, kocaman olmalarına rağmen, kendi ayakları üzerinde duramamaktadırlar. Kocaman olmalarına rağmen üst başları anne babası tarafından giydirilen bu çocuklar, okula giderken okul çantalarını da anne babalarına taşıtmaktadırlar. Çocuklar belli bir yaşa geldikleri zaman da “Kocaman oldun, bensiz hiçbir iş yapamıyorsun.” demeye başlarlar. Anne babaların tutumu, kanatları yolunmuş kuştan uçmasını istemeye benzemektedir.

Çocuklar Neden Ders Çalışmak İstemezler?

Birincisi; sorumluluk duygusu gelişmemiş

bu çocuklar, kendilerine güvenemedikleri için ders çalışmak istemezler. Kendilerini hedefe ulaştıracak cesareti olmayan bu çocuklar, böyle bir çaba içine girmeyeceklerinden bu kaygıyı da yaşamayacaklardır.

İkincisi; sorumluluk duygusu gelişmemiş bu çocuklar, sınavlara çalışma konusunda da sorumsuzdurlar. Küçüklükten beri her şeyleri ailesi tarafından karşılanıp yapılan bu çocuklar, yaşlarına ve seviyelerine uygun sorumluluklar verilmediği için bu kaygıyı yaşamazlar. Bu çocuklar, her şeyleri tam olduğu halde, ders çalışmak istemezler.

Üçüncüsü; anne babaların sürekli ders çalış demeleri, çocukları derslere karşı soğutur. Anne babaların iyi niyetli olarak ders çalışma konusunda yaptıkları uyarılar, okul döneminde olduğu gibi, sınavlara hazırlıkta da çocukları ilgisiz yapacaktır.

Bu çocuklar, anne babalarının sürekli ders çalış uyarılarını sanki anne babaları için ders çalışılacakmış gibi algılayacaklarından ders çalışmaya da pek yanaşmayacaklardır. Hiç kimse başkasının egosunu tatmin etmek için sıkıntıya girmeyeceğinden, bu çocuklar da anne babalarını memnun etmek için ders çalışmayacaklardır.

Dördüncüsü; bu çocuklara televizyon, bilgisayar, oyunlar, arkadaşlar, internet, kafeler ders çalışmaktan daha hoş gelir. Zamanını derslere çalışmak yerine eğlenerek geçiren bu çocuklar, yine bu kaygıyı yaşamayacaklardır.

Beşincisi; bu çocuklarla ders çalışma konusunda iletişim kurulurken onları suçlayıcı, başkalarıyla kıyaslayıcı ve fedakârlıklarını gündeme getirici konuşmalar da çocukların ders çalışma isteğini azaltacaktır.

Ders Çalışmak İstemeyen Çocuklar için Ne Yapmalı?

Anne babaların ders çalışmayan ve ders çalışmak istemeyen bu çocuklarla uğraşıp hem çocuğu hem de kendilerini sıkıntıya sokmaması adına çocuklar üzerindeki psikolojik baskıyı kaldırması gerekir. Eğer çocukta yetenek ve kapasite var fakat ders çalışma yoksa bu konuyu çocuğun anlayacağı uygun bir dille, onu suçlamadan konuşmalı ve problemin kaynağına inilerek çözüm yolları aranmalıdır.

Çocukların okulda ve toplumsal hayatlarında başarılı olmaları isteniyorsa, çocuklar adına onların işlerini yapmaktan ve onların işlerini düşünmekten vazgeçilmelidir. Çocukların yaşlarına uygun görevler verilerek cesaretlendirilmeli, çocuğun çabası ve yaptıkları takdir edilerek bazen ödüllendirilmelidir. Çocukları başkaları ile kıyaslamak yerine dünü ile bugünü kıyaslanmalıdır. Çocuğun olumsuz davranışları yerine olumlu davranışları görölüp benlik saygısı yükseltilmelidir.

BERÂ BIN MÂLİK (R.A.)

🎧 N. Nida DURAN

Enes bin Mâlik'in (r.a.) kardeşi olan Berâ bin Mâlik (r.a.), Rasûlullah'in himayesinde yetişmiş bir sahabedir. Berâ bin Mâlik, savaşta düşman saldırılarını püskürten bir İslâm kahramanıdır. Onun şecaat ve cesaret istidadını gören Rasûlullah Efendimiz, o sahada daha fazla gelişmesini temin etmiştir. Bütün savaşlara, Rasûlullah ile beraber katılmıştır.

Hiz. Ömer (r.a.) onun cesaret ve gözü pekliğini bildiği hâlde, ordu kumandanlığına getirilmemesini tembih etmiştir. Gerçekten Berâ, "yalancı peygamber" hadisesinde bilhassa Yemâme'de Müseylime'yle çarpışırken onun ordusunu çok sıkıştırır. Müseylime ve askeri, bir kaleye sığırır. Berâ bin Mâlik, tek başına kalenin duvarlarından atlayarak içeri girer. Müseylime'nin askerleriyle çarpışır ve kale kapısını içeriden açmayı başarır ve içeri giren İslâm ordusu, Müseylime'yi mağlup ederek öldürür.

Bu coşkun iman duygusundan aldığı hız ve ilhamla, cesaret ve şecaatle savaşa katılan Berâ bin Mâlik'in bu harpte 80 küsur yara aldığı rivayet edilmektedir. Yaralarının tedavisiyle bir ay müddetle, bizzat Halid bin Velid ilgilenmiştir. Hiz. Berâ, sürekli Allah'a yalvarır, şöyle dua ederdi:

"Yâ Rabbi, ölüm beni yatağımda yakalamasın. Allah'tan ümit ederim ki beni yatağımda ölüme teslim etmesin."

Sesi çok güzel olduğu ve zaman zaman şiirler söylediği için kardeşi Enes'in, "Ne zamana kadar böyle devam edeceksin?" deyişi-

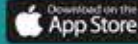
ne çok kızar, "Sen benim yatakta öleceğimi mi sanıyorsun?!" diye çıkışırdı. Şehadetin derin ve coşkun manası ruhuna öyle karışmıştır ki yatakta ölmeyi kendisi için büyük bir musibet saymaktadır.

Berâ'nın ruhu kahramanlığının kuvvetli sevgiyle şehadet arayıp rahat ölümü kabul etmediği için, Allah ona o yüce mertebeyi nasip etti. Tuster'in fethine katıldı. Tuster Harbi'nde üstün kahramanlıklar gösterdi. Savaş başlangıçta Müslümanların mağlubiyetiyle sonuçlanacak gibiydi. Mücahitler zor durumdaydılar. Sahabiler birbirleriyle istişare ediyorlardı. Bu arada da gözler Berâ'ya yöneliyordu. Çünkü o Rasûlullah'in senasına mazhardı; "Birçok dağınık ve tozlu saçlı kimseler vardır ki Allah adına yemin ettiği zaman Allah onu yalancı çıkarmaz. İşte, Berâ bin Mâlik de bu kimselerdendir." buyuran Rasûl-i Ekrem, Berâ'nın yüksek faziletini beyan etmişlerdi. Bunu iyi bilen sahabiler, Peygamber iltifatına mazhariyetin ispatını istiyor gibiydiler.

Bu sırada Hiz. Berâ bin Mâlik, şehitlik makamını görüyor gibiydi. Ve Berâ, sahabilerle birlikte hücumla geçti. Bir fırsatını bulup düşman kumandanını öldürdü ve düşman bozguna uğradı. Tuster fethedilmişti.

Rasûlullah'a kavuşma aşkıyla yaşayan Hiz. Berâ bin Mâlik, 100 kişiyi öldürdükten sonra "Hürmüzan" isimli bir İranlının kılıcıyla şehadet şerbetini içti. Cenâb-ı Hak, şehitlik mertebesiyle onu şerefleştirmiş, mükâfatını vermişti.

Nasihât Takvîmî Mobil Uygulamasını Android ve iOS için indirebilirsiniz.

Nasihât Takvîmî

ARTIK CEBİNİZDE!

NASİHAT TAKVİMİ

Nasihât Yayınları tarafından hazırlanan Nasihât Takvîmî'ni mobil telefonunuzdan takip edebilirsiniz.

- Namaz Vakitleri
- Bilgilendirici İçerikler
- Tebrik Kartları
- Dini Gün ve Geceler
- İmsakiye
- Kible Bul

Es-Samed

Yüceler Yücesi, Her Şeyden Müstağnî Olan

Tek samed, Allah (c.c.)'tır. O, biriciktir; her şey O'na aittir, her şeyin yegâne mercii ve maksûdu O'dur. Gerçekte en mükemmel ve tek samed O'dur. Nitekim Kur'ân-ı Kerim'de, Yüce Allah'ın en güzel isimleri arasında yer alan es-Samed şöyle geçer: "De ki: O, Allah'tır, bir tektir. Allah Samed'dir (Her şey O'na muhtaçtır; O, hiçbir şeye muhtaç değildir)." Yerine göre es-Samed, Yüce Allah'ın selbî sıfatları arasında sayılır. Bu mânâda yemeyen, içmeyen, kendisine âfet ârız olmayan, kendisinde hiçbir kusur ve ayıp bulunmayan, yaratılmışlardan hiçbirinin sıfatıyla sıfatlanmayan, bâkî ve dâimî olan O'dur. Diğer taraftan, es-Samed, Yüce Allah'ın sübûtî sıfatları arasında da yer alır. Herkesin, ihtiyaçlarının giderilmesinde, ellerini kaldırıp gönlünden geçirdiklerini diline dökerek yalvardığı, talepte bulunduğu Yüce Varlık, kemâl sıfatlarla muttasıf olan Allah'tır; O'ndan başka maksûd, mâbûd ve matlûb yoktur; O, şerefinde mükemmel olan eş-Şerîf, azametinde mükemmel olan el-Azîm, hilminde mükemmel olan el-Halîm, nihâyetsiz zenginliğinde mükemmel olan el-Ganî, ilminde nihâyetsiz el-Alîm, hikmetinde zirve olan el-Hakîm'dir; bütün şeref ve azamet çeşitlerinin en mükemmeli sadece ve sadece kendisine özgü olan yegâne varlık, Allah (c.c.)'tır. Es-Samed, herkesten müstağnî ve herkes kendisine muhtaç. Bütün sıfatlarında ve işlerinde kâmil; rağbet edilen şeylerde istenen, musibetlerden sığınılan, mağlup olmayan gâlip, dilediğine hükmeden, dilediğini yapan, kullarının üzerine egemen ve vahdaniyet sıfatıyla muttasıf olan; her türlü ayıptan, her türlü kusurdan berî olan, mağlup olmayan, mağlup eden. Yüce Allah'ın hükmünü kontrol edecek icraatını engelleyecek başka bir güç ve otorite yoktur. Es-Samed; boşluğu, eksikliği ve ihtiyacı olmayan, muhtaç olanların ihtiyaçlarını gören, yemeyen, içmeyen, ama yediren, içiren O'dur. Es-Samed; ölümsüz, diri olan, miras bırakmayan. Çünkü O, doğmadı ki ölsün. Ölen bir varlık değil ki geride miras bıraksın. O, ne ölür ne de miras bırakır. "O'ndan çocuk olmamıştır (Kimsenin babası değildir). Kendisi de doğmamıştır. (Kimsenin çocuğu değildir)."

Mükellef varlık olan bizlerin Yüce Allah'ın bu güzel isminden çıkaracağı birçok öğüt ve hikmet dersi vardır. Bir defa, hepimiz ilâhî teklife muhâtap olan sorumlu varlıklarız. Samediyet ve vahdaniyet sadece Allah'a mahsustur. Her sorumluluk sahibi mü'min bunu bilmelidir. İnsan, her yönüyle muhtaç bir varlıktır. Eğer insan, elini ve dilini iyilik yolunda insanların ihtiyaçlarının karşılanması için kullanırsa, es-Samed isminden nasibini almış olur. Bununla birlikte mutlak Samed, bütün ihtiyaçlarda kendisine müracaat edilen Yüce Allah'tır. Herkes O'na muhtaçtır, O ise kimseye muhtaç değildir.

Sevgidendir Sevgiden

Bahçede açan çiçek
Sevgidendir sevgiden
Dosttan ağı da içsek
Sevgidendir sevgiden

Sevgiden doğar güneş
Her zerreye eştir eş
Kurtlarla kuzu kardeş
Sevgidendir sevgiden

Aşkı bülbülün güle
Bülbüller gelir dile
Cülün nazları bile
Sevgidendir sevgiden

Kelebekler neşeyle
Sıfır bir endişeyle
Bakar bir temayla
Sevgidendir sevgiden

Sevgi ilaç kedere
Hem semaya hem yere
Şır şır akarken dere
Sevgidendir sevgiden

Hulusi TATAR